

OBSAH

ÚVODEM	11
STAROVĚKÉ PÍSEMNICTVÍ	13
Epos o Gilgamešovi	14
Bible – Starý zákon	15
Bible – Nový zákon	16
ANTICKÉ PÍSEMNICTVÍ	18
ŘECKÁ LITERATURA	18
Homér: Odyssea	18
Hesiodos: Práce a dni	20
Ezop: Bajky	21
Sapfo: Z písní lásky	22
Anakreon: Víno	24
Aischylos: Oresteia	25
Sofokles: Král Oidipus	26
Antigona	27
Euripides: Médeia	28
Jiří Žáček: Ptákoviny podle Aristofana	30
Aristoteles: Poetika	32
ŘÍMSKÁ LITERATURA	33
Titus Maccius Plautus: Komedie o hrnci	33
Gaius Valerius Catullus: Carmen XLIII	35
Publius Vergilius Maro: Aeneis	36
Publius Ovidius Naso: Žalozpěvy	38
Umění milovat	40
Marcus Valerius Martialis: Epigramy	41
Gaius Petronius: Satirikon	42
Výběr z antického humoru a moudrosti	43
STŘEDOVĚKÉ PÍSEMNICTVÍ	45
SVĚTOVÁ LITERATURA	46
Bernartz de Ventadorn: Je div, že lépe zpívat znám	46
Raimbautz de Vaqueiras: Paní, srdce ve mně sténá	47
Píseň o Rolandovi	48

Píseň o Nibelunzích	49
Slovo o pluku Igorově	51
ČESKÁ LITERATURA	53
STAROSLOVĚNSKÉ A LATINSKÉ PÍSEMNICTVÍ; POČÁTKY ČESKY PSANÉ LITERATURY	53
Proglas	53
Život Konstantina–Cyrila	56
Život Metodějův	57
Hospodine, pomiluj ny	58
Život svatého Václava	59
Fuit in provincia Bohemorum	60
Vita et passio sancti Venceslai et sanctae Ludmilae aviae eius	61
Kosmas: Chronica Boemorum	62
Visitatio sepulchri	67
Svatý Václave	69
ROZVOJ ČESKÉ LITERATURY	70
Alexandreida	70
Kronika t. ř. Dalimila	75
Tzv. Legenda o Jidášovi	79
Tristram a Izalda	82
Legenda o svatém Prokopu	85
Život svaté Kateřiny	87
Tkadleček	91
Desatero kázanie božie	93
Satiry o řemeslnících a konšelích	96
Podkoní a žák	96
Barvy všecky	99
Přečekaje všie zlé stráže	100
Závišova píseň	102
Mastičkář	104
Karel IV.: Vita Caroli	105
Smil Flaška z Pardubic: Nová rada	106
Tomáš ze Štútného: Knížky o šašiech	109
Tzv. Mandevillův cestopis	110
Marko Polo: Milion	111
LITERATURA DOBY HUSITSKÉ	112
Jan Hus: Knížky o svatokupectví	113
O šesti bludiech	115
Ktož jsú boží bojovníci	116
Hádání Prahy s Kutnou Horou	117
Nuž, křesťané viery pravé	121
Nuž, vy ševci viery nové	121
Vavřinec z Březové: Carmen insignis Coronae Bohemiae	122
Petr Chelčický: O trojiem lidu	124
Sieť viery pravé	124

RENEŠANČNÍ A BAROKNÍ PÍSEMNICTVÍ	127
----------------------------------	-----

SVĚTOVÁ LITERATURA	128
--------------------	-----

Dante Alighieri: Božská komedie	128
Francesco Petrarca: Zpěvník	129
Giovanni Boccaccio: Dekameron	130
Michelangelo Buonarroti: Básně	131
François Villon: Balada	132
Balada přísloví	132
Závěť	133
François Rabelais: Gargantua a Pantagruel	133
Pierre de Ronsard: Lásky – Helena	136
Králi Jindřichu II.	137
Epitaf Françoise Rabelaise	137
Michel de Montaigne: Eseje	138
Miguel de Cervantes y Saavedra: Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha	139
Lope de Vega: Fuente Ovejuna	141
William Shakespeare: Romeo a Julie	143
Hamlet, králevic dánský	144
Othello, benátský mouřenín	145
Sen noci svatojánské	146
John Donne: Písně a sonety – Čarování obrazem	147
Rozdrť mi srdce	148
Pedro Calderón de la Barca: Život je sen	149
Hans Christoffel von Grimmelshausen: Dobrodružný Simplicius Simplicissimus	150

RENEŠANČNÍ HUMANISMUS V ČESKÝCH ZEMÍCH	154
--	-----

RANÝ HUMANISMUS	154
-----------------	-----

Z mírové charty Jiřího z Poděbrad	154
Jan Mladší z Rabštejna: Dialogus	155
Viktorin Kornel ze Všehrd: Předmluva k překladu Kniha o napravení padlého od Jana Zlatoústého	156
Bohuslav Hasištejnský z Lobkovic: Ad sanctum Venceslaum satira	159
Augustin Olomoucký: Dialogus in defensionem poetices	159
Řehoř Hrubý z Jelení: Napomenutí Pražanům	160
Václav Písecký: Izokratovo napomenutí k Demonikovi	161
Frantovy práva	161

ZOBEČNĚNÝ HUMANISMUS	163
----------------------	-----

Jan Dubravius: Theriobulia	163
Mikuláš Konáč z Hodiškova: Pravidlo lidského života	164
Jan Češka: Řeči a naučení hlubokých mudrců	165
Václav Beneš Optát, Petr Gzell, Václav Philomates: Gramatika česká	166
Martin Kuthen ze Šprinsberka: Kronika o založení země české	167
Václav Hájek z Libočan: Kronika česká	168
Radu Šatan margrabí dal	170
Matouš Collinus: De civibus Pragensibus proscriptis	171
Maléť jest rekovství	172

Tadeáš Hájek z Hájku: Herbář, jinak Bylinář	172
Jan Blahoslav: Musica	173
Filipika proti misomusům	174
Oldřich Prefát z Vlkanova: Cesta z Prahy do Benátek	175
Pavel Kyrmezer: Komedia česká o bohatci a Lazarovi	176

POPULARIZOVANÝ HUMANISMUS 177

Daniel Adam z Veleslavína: Kroniky dvě o založení země české	177
Kalendář historický	178
Silva quadrilinguis	178
Jan Campanus Vodňanský: Lugubria in obitum M. Danielis a Veleslavina	179
Historie o bratru Palečkoví	180
Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic: Putování aneb Cesta	180
Václav Vratislav z Mitrovic: Příhody	181

ČESKÁ BAROKNÍ LITERATURA 184

Mikuláš Dačický z Heslova: Paměti	184
Prostpravda	184
Jan Amos Komenský: Labyrint světa a ráj srdce	186
Kšaft umírající matky, Jednoty bratrské	189
Didactica, to jest Umění umělého vyučování	191
Novissima linguarum methodus	191
Václav František Kocmánek: Lamentatio rusticana	191
Adam Michna z Otradovic: Česká mariánská muzika	192
Loutna česká	192
Svatoroční muzika	193
Fridrich Bridel: Život svatého Ivana	194
Jesličky	195
Co Bůh? Člověk?	196
Felix Kadlinský: Zdoroslaviček	197
Václav Jan Rosa: Discursus Lypirona	198
Bohuslav Balbín: Dissertatio apologetica	200
Verisimilia humaniorum disciplinarum	202
Vita B. Joannis Nepomuceni	202
Karel Račín: Čtyry živlové proti hříšné duši bojující	203
Robota církevní	203
Rakovnická vánoční hra	204
Píseň českých sedlákův o jejich těžkostech	205
O mistru Janu Husovi	205
Trpělivá milá	206
Jiří Volný: O třech ženách schytralých	207

KLASICISTNÍ, OSVÍCENSKÉ A PREROMANTICKÉ PÍSEMNICTVÍ . . 209

SVĚTOVÁ LITERATURA 210

Pierre Corneille: Cid	210
Molière: Lakomec	212

Jonathan Swift: Gulliverovy cesty	213
Voltaire: Candide	214
Denis Diderot: Jeptiška	217
Ivan Andrejevič Krylov: Bajky	218
Gotthold Ephraim Lessing: Mína z Baŕnhelmu	219
Friedrich Schiller: Loupežníci	220
Johann Wofgang Goethe: Faust	222
Jean Jacques Rousseau: Julie neboli Nová Heloisa	225
O smlouvě společenské	226
Emil čili o výchově	226
Vyznání	227
François-René de Chateaubriand: Atala	227

ČESKÁ LITERATURA NÁRODNÍHO OBROZENÍ

Karel Ignác Thám: Obrana jazyka českého proti zlobivým jeho utrhačům	229
Josef Dobrovský: Geschichte der böhmischen Sprache und Literatur	229
Václav Thám: Básně v řeči vázané	230
Antonín Jaroslav Puchmajer: Sebrání básní a zpěvů	231
Šebestián Hněvkovský: Vnislav a Běla	232
Václav Kliment Klicpera: Rohovín Čtverrohý	233
Josef Jungmann: O jazyku českém	235
John Milton – Josef Jungmann: Ztracený ráj	236
Václav Hanka: Dvanáctero písní	238
Rukopis královédvorský	238
Jan Kollár: Slávy dcera	240
Nápisy	242
František Ladislav Čelakovský: Ohlas písní ruských	243
Ohlas písní českých	245

PŘÍLOHY	247
-------------------	-----

REJSTŘÍK LITERÁRNÍCH POJMŮ A HNUTÍ	263
--	-----